

Kedves Családunk és Barátaink,

2008 reggele kis lakásunkat Paszternák családtagokkal degeszre tömve találta, vacsora színházra emlékeztető ünnepi káoszban. Miután minden látogatónk saját világ-csücskébe visszatért, életünk is visszaállt szokásos kerékvágásába. Helyi eseményekkel gazdagítottuk hétköznapijaink: szezonbeli rákon lakomáztunk, borvidéken bort kóstoltunk, egy szabadtéri klasszikus filmet és néhány koncertet láttunk, és persze néhány hétvégén sielni is sikerült.

Tavaszi végére már nagyon mehetnéünk volt, így maradék repülő pontjainkat két jegyre váltva távoli Hawaii legnagyobb sziklája felé vetettük az irányt. A kalandok már a tank méretű bérautó felvételekor kezdődtek, de Ken alkudozása jó eredménnyel járt, és idővel egy vadonat új, ponyvás Jeep-el úton is voltunk a sziget másik felén váró dzsungelbe. Persze alig 24 órával később új autónk sikeresen összekaristolunk amikor a helyzetet nem mérvén fel rendesen, egy használaton kívüli, tüskés növényekkel teljesen benőtt és rozsdás autózavakkal spékelt, keskeny dűlő úton találtuk magunkat. Szerencsére a 3M cég első osztályú felület polírozó termékei megmentettek bennünket a következményektől. Vakációnk alatt földön kívülinek tűnő növényzetet csodáltunk, gőzölgő krátereken keresztül túráztunk, föld alatti, természetes láva alagutakban vakon tapogatóztunk, és alig megszilárdult láva folyamokon kíváncsian sétáltunk. A vízesések elképesztően romantikusak voltak és képeinken ügyesen pózoltak. Óriás teknősök tucatjairól készítettünk képeket amint a fekete homokos strandokon a hínárt lustán legelték. Türkizkék, csillogó vízben búvárokodtunk, és élveztük amint kistestű delfinek serege játszott a kajakunk sodrásában. A helyi élővilág termékenységet jól reprezentálta a "banyan" légygyökerű fa fajta ami magával egész parkokat alkotott, vagy a sárga dinnye nagyságú avokádók, vagy a díjbírkózó méretű csúszó-mászók serege (legalább nem volt nehéz őket észre venni...)

Tavaly év végén Anikó egyik barátinője Julie, a Magyar-Amerikai internetes csevegések figyelője, továbbított Anikónak egy nyelvlecke kereső hirdetést. Anikónak nincs magyar nyelv tanítási képzettsége, de az évek során kifejlesztett egy könnyített verziót amely segítségével a nyelvtan nélkül tanított kifejezések megfelelő használata gyakran sikeresnek bizonyul. Új tanítványa Susan Faludi, egy országszerte ismert feminista író volt. Susan egy új könyv témájához végzett magyarországi kutató munkát, de belefáradt hogy magyarul beszélő édesapja a társalgások nagy részét a tolmácsolás helyett csak néhány hasznos szóban összefoglalta. Rendszeres leckeiket követően nyár elejére Susan már lelkesen be tudta magát mutatni az "én feminista író vagyok" kifejezéssel kísérve.

Bár lakásunkban mostanra kifutottunk falra akasztható helyből, Anikó továbbra is reménykedik hogy mozaikjai egy nap pénzt hoznak a házhoz. Első helyszíni munka rendelését is megkapta egy beépített kandalóburkolat tervezéséhez és kivitelezéséhez, ahol a feleséggel a mintát tervezte, míg a férjjel a beépítés részletein dolgozott. Ezt követően egy belső építész ismerőse segítségével összeállított egy tervet ami megbízásos mozaik munkával belső építész cégeket céloz meg.

Július végén a festői szépségű Vermont államba utaztunk. Lorelei és Ted minikomphajóján a Champlain tó partján álló telkükhöz lebegtünk, de útközben egy hirtelen-jött nyári zivatar egy látványos villám paradé közönségévé tett bennünket. A vihar után pökhendi önelégültséggel nyugtáztuk hogy a villámsújtások tucatjait elkerülve sikeresen partra másztunk és még a sört is megmentettük! A kellemes hétvége után Bostonba autóztunk ahol Ken egy kis csoport tagjaként idén a Harvard Egyetem egyik posztgraduális nyári programja részeként ismét egy sikeres szimpóziumot tartott.

Szeptemberben Ken és gyerekkori barátja Tim feliratkoztak a San Francisco Öbölben tartott és évente megrendezett, Tiburon Mérőföld névre hallgató, nemzetközi nyíltvízes úszó versenyre. A tekintélyes verseny nemcsak világbajnokokat és olimpiás érmeseket vonz, hanem az ország minden sarkából neves egyetemek úszó csapatait is. Amikor Anikó megtudta hogy Ken egy 900 fős, habzó sereggel körbevége fog versenyezni, kevésbé aggódott a cápa támadások eshetősége miatt, de azt nem értette hogy a fiúk miért nem akartak a hideg ellen kezeselásbas úszóruhát viselni. Az esemény elképesztő kezdeti zűrzavara vízipóló meccsek vagy rock koncertek bokanezetből szemlélt káoszára emlékeztetett. Ken foggal-körömmel kapaszkodott át versenytársain, csakúgy mint a többiek bokáját ragadva, szemüvegébe rúgva másztak keresztül rajta. Egyszer kínos íránymódosításra is kényszerült amikor fülei köré hirtelen egy pár női térd zárult. Timmel kettesben valahogy célba értek, és miután a delírium lecsillapodott és a lilaszájas vacogás alábbhagyott, elhatározták hogy jövőre ismét beneveznek!

A gazdasági válság Ken kis cégét szokatlanul érintette. Szerencsére továbbra is rengeteg munkájuk van, de az ügyfelek összetétele átalakult: múzeumok, kozmetikai cégek, irodai bútorgyártók és elképesztően, pénzügyi intézménynek töltik be az ingatlanfejlesztő cégek által hagyott űrt. Az ügyfelek többsége mostanában megelégszik a video-konferenciás tárgyalásokkal és nem ragaszkodnak ahhoz hogy Ken utolsó pillanatban az ország másik végén levő igazgató tanácsi asztalhoz személyesen üljön, ami igaz hogy megmenti Kent az időeltolódás okozta fáradságtól, de az alkalmankénti hajnali 5-ös konferencia hívást nem mindig tudja elkerülni.

Talán nem meglepő hogy ideai évünk sem múlt el nemzetközi kaland nélkül. Október alig jött és már itt sem volt amíg 21 napos túránk Etiópia államába és az Emirátusok Dubai városállamába szerveztük. Ken húga Sarah minden járatot, túra vezetőt és hotel

szobát Addis Ababa-ból helyileg intézett. Ez hívják megbízható munkaerő kitelepítésnek! A HepatitisA-Sárga Láz-Tetanusz-Tífusz immunizációs koktéll néhány napig lázzal járt és kutyául fájt. Végül rovarok és por elleni tanáccsal és helyi fegyveres konfliktusokat elemző állami figyelmeztetéssel felszerelve, 6 nap alatt 6 különböző repülőn, Észak-Amerikát, Európát, Közel-Keletet és a Szomáli Fél-szigetet átszelve, 16000 km után megérkeztünk ráktérítői Afrikába. 6 napig túráztunk az Omo folyó világtól rejtett völgyében, a szudáni és kenyai határ közelében. Időutazóvá váltunk: Etiópia a juliánuszi naptárt követve az ideai évet 2001-ként regisztrálta, amíg a Dél Omo Völgy a bronzkorra nyitott ajtót. Öten *faranji* (külföldiek) két helyi túravezetővel és két sofőrrel utaztunk, két járműben. Túránk útvonalát csak 4-kerék meghajtású terepjárókban tudtuk követni, hihetetlenül rossz dűlő utakon, folyómedrekben és szezonális ösvényeken. Saját üzemanyaggal és ivóvízzel el voltunk látva, de friss trópusi gyümölcsöt a helyiektől útközben vásároltunk. Sofőrjeink osztályon felüli ügyességgel kerülgették az utakat barikádozó tehén, kecske és ember csoportokat, navigálták az omladozó hegyi utakat és hídmentes folyóátkelőket, és naplemente után profin manővereztek az utitábla-mentes, egyenetlen porutakon. Túra vezetőink törzsi falvakba, színes piacokra, törzsi táncokra és egy több órás, felnőtt-avató, bivaly-ugró ceremóniára is vittek bennünket. Akárhányszor megálltunk egy üresnek tűnő út szélén, a semmiből hirtelen gyerekek serege pattant elő, izgatottan rohanna felénk, *faranji*-t meg *helo-photo*-t kiabálva. Ennivalónk egyszerű volt: *tibs* és *injera* (apróra vágott kecskehús és keletlen, palacsinta szerű lapos kenyér). A "hotel" szobák némelyike újra fogalmazta a "hotel" definícióját. Megpróbáltuk újra kategorizálni azt a fajta lakhely ahol áram csak este 6 és 9 között volt, bútor csak ágyból és függesztett szűnyogháló sátorból állt, üveg a nyílászárókból hiányzott, a fürdőszoba (csak) alkalmi (csak) hideg folyó vizet produkált, a wc nem kapott öblítő vizet, a szalmás mennyezetben madarak fészkeltek, és óriási méretű bogarak kongresszust tartottak a szoba falain.

Etiópia több mint 80, több milliótól néhány ezerig terjedő törzseknek ad otthont. A déli törzsek többsége vízforrást és legelőt követve Kenyába, Szudánba és Ugandába vándorol, határok itt csak azoknak léteznek akik kitaposott utakon utaznak. A törzsek egymással gyakran természeti erőforrások védelme miatt ellenségesek, színes gyöngyel kirakott lőszeres öv és csonttal berakott AK47-esek napi személyes dekorumnak számítanak. Bár a nyugati használt ruha piac virágzik, a Dél Omo törzsekből sokan csak egy csipő köré font színes kendőt használnak, hagyományos bőr darabokkal, színes gyöngyökkel, test festékekkel díszítve, időnként üvegcupakkal és fém óraszíjjal kiegészítve. A falvakban lakók barátságosak és legalább olyan kíváncsiak voltak mint mi. Néhányan ujjukkal megtörölték bőrünket hogy megbizonyosodjanak hogy a fehér az nem csak festék, és majdnem mindenki el volt ragadtatva Anikó hosszú, sötét hajától. Néhányan biztosra vették hogy valamilyen komplikált majom vagy lószőr paróka. A turizmus megjelenésével a pénzügyi szükség is kialakult: a hivatalos árfolyam szerint minden személyes kép 2 Birr-be került (kb 20 cent) és meglehetősen ragaszkodtak ahhoz hogy lefényképezd őket (helo-photo) ráadásul arra is rájöttek hogy kell a kattintásokat számolni. Ez időt adott arra hogy képeinket gondosabban komponáljuk, bár a legtöbb résztvevő szigorú képpel akart a kamera előtt pózolni. Amikor meglátták saját magukat a kamera digitális képernyőjén, legtöbbjük egymásra mutogatva széles vigyorban, néha hangos hahotában tört ki.

Etiópiai túránk alatt egy ortodox keresztény templom csoportot is meglátogattunk az ország északi részén fekvő, Lalibela nevű kisvárosban. Ezek a templomok magasságban fekszenek 2500m magasságban, hegytetőről befelé faragott monolitokat képezve, amibe aztán belül oszlopos, boltíves termetet faragtak. A monolitok teteje a sziklával egy szintben van, így a templomokat csak akkor fedezi fel a látogató amikor a vízesárokot képező rendszerhez ér. Lalibela lakói hangosan faranji-nak hívtak bennünket, úgy tűnik szokásból, de amint meghallották hogy Kaliforniából jöttünk, vidám "Obama"-val éljeneztek. Érdekes beszélgetésekre elegyedtünk helyiekkel akik televízió nélkül is értelmesen társalogtak a nehézségekről amikkel a hazai fronton Obama szembesülni fog.

Dubai-ba való visszatérésünk új, Arábiára koncentráció sebességváltást igényelt. Etiópia porát multisávós betonutak váltották fel, szűnyogháló helyébe napvédő üveges ablakok léptek, és a félmeztelen törzsi öltözetek tetőtől-talpig fedő burkává váltak. A legújabb Dubai repülőtér érkezések terminálja oszlopaival az ókori görög templomok méltóságát idézi, méretében egy sport stadionra emlékeztet, és a Las Vegas-i kaszinók stílusában lett dekorálva. Az ismerős városkép 2006 óta talán egy tucatnyi új felhőkarcolóval gazdagodott. A Palm Jumeirah, a mesterséges homokszigetek elsője csillámlik a napfényben, épületei nemcsak felépültek de rendezettek, lakottak és az utcák otthonosak. Első látogatásunk alatt a Palm közepén fészkelő Atlantis Hotel privát megnyitójára kigyózó forgalomba futottunk. A második alkalommal, amint autónk köhögve pirosat jelzett és megállt, meglepődve nyugtáztuk hogy a szigetre egyetlen benzinkút sem épült. Homokdűnénk között rejlő, Bab Al Shams nevű elegáns üdülőhely szabadtéri vendéglőjében egy fantasztikus, Arábia legjobb ízeit szolgáló vacsorára nyílt lehetőségünk, hagyományos táncelőadások, tevé és sólyom bemutatók kíséretében. Kirándulásunk Abu Dhabi-ba is elvitt bennünket, ahol az arab világ harmadik legnagyobb mecsetjének fehér márvány kupoláiról verődött vissza a sivatagi nap. Sharjah városában beduin ékszeresek után vadásztunk az egyik legérdekesebb hagyományos arab piacon, a Kék Szűk-ban. Az Al Ain-ban levő szabadtéri tevé piacon tevék bőgték amíg a mama és baba tevéket fényképeztük. Utolsó este a szülők egyik gyakran látogatott szőnyeg üzletébe "nézelődni" vetődtünk. Egy órával később, egy gondosan összehajtott új szőnyeggel a karunk alatt, az ajtón kilépve egymásra vigyorogtunk és megjegyeztük "legalább nem vettünk tevé!"

Végre itthon, kicsit fázósan (Alaszkának köszönhetően), ahogy rendezgetjük vakációs képeinket, hálások vagyunk a családdal, barátokkal és eseményekkel teli, kalandos évért. Szerencsés, boldog új évet kívánunk mindenkinek!

Sok Szeretettel: Ken és Anikó